

Bananen, rijkdom van de Kanarische Eilanden

Omstreeks het begin van onze jaartelling maakte een Griekse Kroniekschrijver er melding van dat zeelieden een aantal eilanden hadden ontdekt '10.000 stadia verwijderd van Afrika', die door de bewoners de 'Gelukkige Eilanden' werden genoemd. Het vergeelde geschrift vermeldt verder: 'Het regent er weinig en zachte zephirs brengen de koelte van de oceaan. De vruchtbare grond schenkt de uiteenlopendste soorten smakelijk fruit, waarmee de bewoners zich voeden. Zij leven er verschoond van dagelijkse arbeid en andere onaangenaamheden, die het leven de mens elders oplegt'.

Bananen 'bomen'

Deze passage zou ieder handig reisbureau in zijn folder voor 1966 kunnen opnemen en men doet dat tegenwoordig ook wel min of meer in deze stijl, want de Kanarische Eilanden trekken steeds meer bezoekers. Het klimaat is nl. mild en gezond, vooral voor borst- en zenuwzieken, en het behoort tot de meest gelijkmatige van de wereld. De gemiddelde temperatuur is 18° in de winter en 25° in de zomer.

Dit is echter tevens de reden dat behalve het toerisme de bananen een belangrijke rol kunnen spelen bij het vulen van de deviezenpot. Het klimaat en de verweerde vulkanische grond van de eilanden zijn zeer geschikt voor de bananencultuur, en voor andere soorten 'smakelijk fruit' zoals de kroniek vermeldt, maar hierbij zijn ook grote hoeveelheden water nodig en dit is minder eenvoudig. Het is daarom niet verwonderlijk, dat 's zomers geen enkele beek de zee bereikt. Het water is reeds lang voor die tijd door ingenieuze kilometerslange waterleidingen verzameld in vergaarbekkens en vandaar uit bevoeit men de bananenplantages, die overal tussen de grillige bergen liggen gekneld. Voor het aanleggen van zo'n plantage moeten eerst op de hellingen muurtjes worden gemaakt om de humus vast te houden. Vervolgens legt men in de poreuze grond wortelstokken, waaruit dan de stam groeit. Eigenlijk kan men niet van een stam spreken want hij bestaat slechts uit zeer dicht om elkaar heen liggende lange bladscheden. De bladeren komen als het ware in op-

gerolde vorm door het inwendige van de stam naar boven. Als de stam ca. twee meter hoog is geworden, komt uit de stamtop een zware, donkerviolette bloem, waaruit later een grote tros korte bananen ontstaat. De oogst gaat het hele jaar door, de ene boom bloeit en de andere draagt vrucht. De bananentrossen worden groen, z.g. driekwart rijp, geplukt en in grote, juten balen genaaid voor de export. Na de oogst hakt men de stam af en laat deze met de bladeren liggen als bemesting. Uit de wortelstok groeit weer een nieuwe plant. De groene vruchten zijn nog wrang van smaak, maar voor de uitvoer naar West-Europa is dit nodig, daar ze anders verrot zouden zijn vóór ze verkocht kunnen worden.

De bananenschepen zijn speciaal op het transport ingesteld en de temperatuur en luchtcirculatie in de ruimen kunnen nauwkeurig worden geregeld. Het transport moet geschieden bij een temperatuur van 56° F, omdat de banaan dan practisch niet rijpt en zijn kwaliteit behoudt.

Op de plaats van bestemming heeft men dan nog een periode van twee à drie weken voor het narijpen, en deze is voldoende om de vruchten bij de konsument te brengen. Bij een goede narijping doet de smaak practisch niet onder voor die van aan de plant gerijpte vruchten.

Eén ha plantage is ongeveer f 50.000,— waard en geeft een netto winst van ca f 4000,— per jaar.

Het zijn echter niet de bezitters van de plantages, die de grootste kapitalen verdienen, maar de eigenaars van de waterbronnen. De grond is vruchtbaar en geeft verscheidene oogsten per jaar, als er maar water is. De strijd om het water beheerst het leven op de eilanden en menige arme sloeber, die een bron op zijn land ontdekte, rijdt nu in een

Kamelen verraden de nabijheid van Afrika. Soms worden deze nog voor het transport van de bananen gebruikt, maar meestal gebeurt dat door (oude) vrachtauto's.

moderne Amerikaanse auto! Het water wordt aan de plantagehouders verkocht en er bestaat voor dat doel zelfs een 'waterbeurs' waar de koersen sterk reageren op weersverwachtingen. Bij mooi, vast weer stijgt de prijs van het water soms tot 50 ct per m³. Komen er een paar regendagen dan tumelt de koers naar 10 ct of zelfs 5! Toeristen herkent men overal gemakkelijk, maar zeker op de Kanarische Eilanden, want als het regent, zitten ze mistroostig onder een druipende parasol, terwijl de inheemsen in een opvallend vrolijke stemming verkeren. Als men weet dat één ha bananentuín 2500 m³ water per maand nodig heeft, is het niet moeilijk deze vreugde te begrijpen.

